

بررسی عوامل موثر در کارایی کمیته های حسابرسی با استفاده از روش فراترکیب (متاستز)

رضا محمدی

دانشجوی دکتری حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
Rezaiacpa@gmail.com

رویا دارابی

دانشیار گروه حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)
Royadarabi110@yahoo.com

فاطمه صراف

استادیار گروه حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
Aznyobe@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۶/۰۴ تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۸/۰۸

چکیده

کمیته های حسابرسی یکی از ارکان اصلی نظام حاکمیت شرکتی است، که کارایی آن در تحقق اهداف این نظام اهمیت قابل توجهی دارد. هدف از این پژوهش واکاوی ابعاد و اجزای هر بعد از کارایی کمیته های حسابرسی در شرکتها، بوده است. به این منظور، این پژوهش در سال ۱۳۹۸ با رویکرد کیفی و ابزار فراترکیب (متاستز)، به ارزیابی و تحلیل نظام مند نتایج و یافته های پژوهش های پیشین پرداخته است. در این پژوهش در مجموع ۲۹۱ مقاله استخراج و مورد بررسی قرار گرفت که پس از تجزیه و تحلیل مولفه های مورد نظر ۹۰ مقاله نهایی گردید. یافته های این پژوهش منجر به شناسایی ابعاد دوازده گانه شامل ویژگی های جمعی کمیته، ویژگی های گزارشگری، ویژگی های کمی عملکرد، ویژگی های مدیریت شرکت، محیط کنترلی، آموزش و بهبود مستمر، ساختار سازمانی، ویژگی های مالی، ویژگی های مقرراتی داخلی، ویژگی های مقرراتی خارجی، فرهنگ سازمانی، ویژگی های اجتماعی - روانشناختی شد. در انتها با استفاده از روش کمی آنتروپی شانون، براساس رویکرد تحلیل محتوا به تعیین ضرایب اثر اجزای شناسایی شده در پژوهش های نهایی شده، پرداخته شد. یافته ها نشان داد مهمترین شاخصه های موثر بر کارایی کمیته حسابرسی، خبرگی و تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی، استقرار واحد حسابرسی داخلی، برقراری اختیارات لازم درون سازمانی و تنوع جنسیتی در کمیته حسابرسی می باشد. کاربرد نتایج بدست آمده در افزایش سطح کارایی کمیته های حسابرسی منجر به مواردی همچون سلامت گزارشگری مالی، مدیریت ریسک، رعایت حقوق ذینفعان و ... که همگی در مفهوم حاکمیت شرکتی مستتر است، محقق می شود.

واژه های کلیدی: کمیته حسابرسی، کارایی کمیته حسابرسی، فراترکیب، متاستز، متآنالیز، آنتروپی شانون.

سلیمانی و نفری (۱۳۸۷) نقش کمیته حسابرسی به عنوان یک عامل موثر در افزایش مطلوبیت ارائه گزارشهای مالی همچنان ادامه خواهد یافت و کمیته حسابرسی اثربخش، نقشی کلیدی در پرکردن خلأ اعتباردهی که امروز در گزارشهای مالی وجود دارد، ایفا خواهد کرد.

۲- مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

۲-۱- پیشینه تجربی پژوهش

توماس و پورسل^۱، (۲۰۱۸). در پژوهش خود، از تئوری رفتاری به مثابه یک "عدسی تفسیری" جهت تشریح فعالیتها و تبیین کارایی کمیتههای حسابرسی بهره برده و یافتههایی بدین مضمون گزارش نمودند: "رضایت مالی، استقلال برای اجتناب از تضاد منافع و انطباق با فعالیتهای اخلاقی، پایههای راهبری اثربخش است". همچنین کمیته حسابرسی یکی از مکانیزمهای نظارت بر ریسکهای بخش عمومی و تیم مدیریت اجرایی است، به ویژه در شرایطی که بین منافع فردی با الزامات راهبری قانونگذاری، هنجارهای اجتماعی و انتظارات جامعه تضاد وجود داشته باشد. بنابراین کمیته حسابرسی اثربخش می تواند نظارت رفتاری بر فرایندهای راهبری فراهم نماید.

بیلال و همکاران^۲، (۲۰۱۸). در پژوهشی به بررسی تخصص کمیته حسابرسی و کیفیت سود با استفاده از روش متآنالیز پرداختند. آنها با استفاده از یک سری نمونههای مشاهده شده از شرکتهای به این نتیجه دست یافتند که تخصص مالی کمیته حسابرسی ارتباط مثبت با کیفیت سود دارد.

بومان و راتزینگر^۳، (۲۰۱۷). در مطالعه‌ای به بررسی تجربی این موضوع پرداختند که چگونه حضور حسابرسانی که در گذشته در موسسات حسابرسی مشغول به کار بوده‌اند در کمیته حسابرسی شرکتهای، بر کیفیت حسابرسی، تأخیر در گزارش حسابرسی و حق الزحمه حسابرسی تأثیر گذار است. نتایج نشان داد بین حضور حسابرسان در کمیته حسابرسی و حق الزحمه حسابرسان و تأخیر در گزارش حسابرسی رابطه معنا داری وجود ندارد. در مقابل با حضور این حسابرسان در کمیته و کیفیت حسابرسی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. آکوبین و همکاران^۴، (۲۰۱۶). در مطالعه‌ای با انجام مصاحبه و توزیع پرسش نامه بین کارکنان حسابداری وزارتخانه‌های نامبیا و استفاده از روش کیفی و به کارگیری تکنیک تحلیل محتوا، میزان استقرار کمیته حسابرسی بین این وزارتخانه‌ها را بررسی نمودند. یافته‌ها حاکی از آن بود که از ۱۷ وزارتخانه تنها ۲ دو وزارتخانه کمیته حسابرسی مستقر نموده‌اند. علاوه بر آن، قانونی مبنی بر اجبار استقرار کمیته حسابرسی توسط وزارتخانه‌ها وضع نشده است، همچنین هیچ مرجع و منشور

در سالهای اخیر، کشورهای توسعه یافته شاهد ظهور و تکامل شتابان کمیته حسابرسی بوده‌اند. گسترش عملیات بین المللی، تشدید فعالیتهای شرکتهای سهامی برای کسب مزایای رقابتی، افزایش بدهیهای ناشی از خسارت به محیط زیست، نقش وتأثیر برآوردهای مدیریت در ارقام مندرج در صورتها و گزارشهای مالی، نبود مبنایی معتبر برای بررسی ادعاهای مدیریت در رابطه با کفایت ساختار کنترل داخلی از سوی حسابرسان مستقل، گسترش استفاده از سیستمهای رایانه‌ای و به دنبال آن، مشکلتر شدن نظارت بر کنترل این سیستمها، سبب تشدید روند ایجاد و به کارگیری کمیته حسابرسی شده است (رحیمیان، ۱۳۸۲). در آیین‌نامه حاکمیت شرکتی تأکید ویژه‌ای بر استقرار کمیتههای حسابرسی بیان شده است، در این راستا، طبق منشور کمیته حسابرسی سازمان بورس و اوراق بهادار، هدف از تشکیل کمیته حسابرسی کمک به ایفای مسئولیت نظارتی هیئت مدیره و بهبود آن جهت کسب اطمینان معقول از اثربخشی فرآیندهای حاکمیت شرکتی، مدیریت ریسک و کنترلهای داخلی، سلامت گزارشگری مالی، اثربخشی حسابرسی داخلی، استقلال و اثربخشی حسابرسان مستقل و رعایت قوانین، مقررات و الزامات عنوان شده است. بنظر می‌رسد با استقرار کمیته حسابرسی کارا، کمیته حسابرسی از شکل تشریفاتی خارج شده و کمک شایانی در تحقق اهداف ذکر شده داشته باشد. در ایران مطابق دستورالعمل کنترلهای داخلی مصوب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، کلیه ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ملزم به تشکیل کمیته حسابرسی و واحد حسابرسی داخلی خود مطابق با الزامات سازمان بورس هستند. بنابراین این پژوهش به دنبال تعیین عوامل اثر گذار در کارایی کمیتههای حسابرسی می‌باشد. امروزه مدیریت مناسب، کنترل و نظارت بر امور شرکت های سهامی عام، یکی از مسایل اساسی مطرح شده در نظام اقتصادی کشورهای مختلف جهان و از جمله ایران است. با توجه به تحولات دنیای کنونی، حفظ منافع سرمایه‌گذاران به عنوان تأمین کنندگان سرمایه و همچنین مهمترین گروه استفاده کنندگان از اطلاعات حسابداری و گزارشهای مالی بیش از پیش ضرورت یافته است. ایجاد و گسترش کمیتههای حسابرسی، یکی از سازو کارهایی است که انتظار می‌رود در حفظ منافع گروههای مختلف استفاده کننده اطلاعات حسابداری و گزارشهای مالی، موثر واقع شود. امروزه در برخی کشورهای توسعه یافته، بسیاری از شرکتهای کمیته حسابرسی تشکیل داده‌اند تا نقش ناظر بر رویه‌ها و نحوه عمل حسابداری و گزارشگری مالی واحدهای اقتصادی را به عهده گیرد. (ارباب

رسمی برای استقرار کمیته حسابرسی وجود ندارد و وزارتخانه- های نامیبا تاکنون فعالیت های راهبری ملی و بین المللی در رابطه با استقرار کمیته حسابرسی را نپذیرفته اند.

جامی و رستمیان، (۱۳۹۵). در تحقیقی تحت عنوان تأثیر تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی بر ویژگی های سود پیش بینی شده پرداختند. در این پژوهش از داده های ۳۱ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که کمیته حسابرسی دارند جمع آوری شد و نتایج بیانگر این مطلب است که تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی با صحت پیش بینی سود رابطه مثبت دارد.

بذرافشان و همکاران، (۱۳۹۴). مطالعه ای در خصوص فراتحلیل (متاآنالیز) استقلال کمیته حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی انجام دادند. هدف از این تحقیق، اجرای فراتحلیل رابطه استقلال کمیته حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی می باشد. نتایج پژوهش نشان دهنده رابطه معناداری بین استقلال کمیته حسابرسی با مدیریت سود و امتیاز کیفیت وجود ندارد درحالیکه در مقابل، رابطه معناداری بین استقلال کمیته با کیفیت اقلام تعهدی، بازده غیر عادی و تجدید ارائه و تقلب وجود دارد.

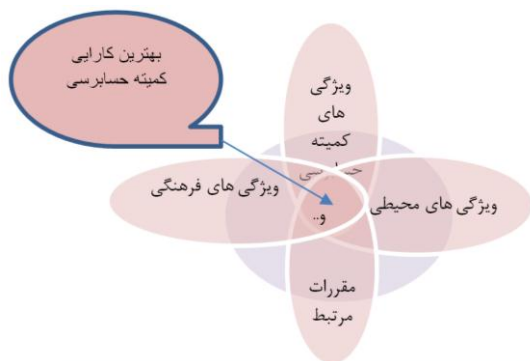
علوی طبری و عصابخش، (۱۳۸۹). به بررسی نقش کمیته حسابرسی و بررسی موانع ایجاد و بکارگیری آن در ایران پرداختند. نتایج نشان داد که ایجاد و بکارگیری کمیته حسابرسی در پیشگیری از وقوع اعمال خلاف غیرقانونی، بهبود فرایند گزارشگری مالی و همچنین ارائه اطلاعات و گزارش های مالی شفاف و قابل اتکا مؤثر است. همچنین عدم آشنایی واحدهای اقتصادی ایران با این کمیته از جمله عوامل عدم ایجاد و بکارگیری کمیته حسابرسی در ایران است.

طالب نیا و همکاران، (۱۳۸۹). تأثیر وجود کمیته حسابرسی در جلب نظر سرمایه گذاران جهت سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را مورد بررسی قرار دادند. آنها با استفاده از روش تحقیق پیمایشی نشان دادند بین وجود کمیته حسابرسی و جذب اعتماد سرمایه گذاران، تعداد معاملات، حجم معاملات و بازده سهام شرکت ها رابطه وجود دارد.

۲-۲- فراتحلیل^۵ در حسابداری

با رشد تحقیقات در حوزه های مختلف علوم و مواجه شدن جامعه علمی با انفجار اطلاعات، اندیشمندان در عمل به این نتیجه رسیده اند که اطلاع و تسلط بر تمامی ابعاد یک رشته و به روز بودن در این زمینه تا حدود زیادی امکانپذیر نیست، لذا انجام پژوهش های ترکیبی که عصاره تحقیقات انجام شده در

این موضوع خاص را به شیوه ای نظام مند و علمی فرآوری پژوهشگران قرار می دهند، گسترش روزافزون یافته است (ازکا^۶، ۲۰۰۶). فرامطالعه یکی از روشهایی است که به منظور بررسی، ترکیب و آسیب شناسی، مطالعات پیشین به کار می رود. فرامطالعه دربرگیرنده مجموعه فراتحلیل^۷، فراترکیب^۸، فراروش^۹ و فرانظریه است (ادوارد^{۱۰}، ۲۰۰۹). فراترکیب پژوهشی است که خود به ارزشیابی پژوهش های دیگر می پردازد. از این رو از آن تحت عنوان ارزشیابی ارزش یابی ها یاد می کنند. بنابراین فراترکیب نوعی پروژه درباره پروژه های دیگر است. فراترکیب را می توان مطالعه و بررسی نظام مند پژوهش های گذشته دانست. به طور کلی فراترکیب، نوعی مطالعه کیفی است که از اطلاعات و یافته های استخراج شده از مطالعات دیگر با موضوع مرتبط و مشابه استفاده می کند، به گفته ای فراترکیب، ترکیب تفسیر تفسیرات داده های اصلی مطالعات منتخب است (زیمیر^{۱۱}، ۲۰۰۶). به عبارتی فراترکیب زمانی اطلاق می - گردد که پژوهشگر داده های ثانویه نتایج حاصل از سایر مطالعات را برای پاسخگویی به نتایج خود ترکیب نموده و نتایج جدیدی بدست می آورد (اصغری^{۱۲}، ۲۰۰۹). روش فراتحلیل علیرغم محبوبیت و کاربردهای فراوان در سایر علوم نظیر مطالعات پزشکی، در ادبیات حسابداری چندان مورد توجه قرار نگرفته است. با اینحال این روش در موارد معدودی توسط محققان حسابداری در حوزه هایی که به بررسی جهت و شدت روابط بین متغیرهای گوناگون پرداخته و به نتایج متناقض دست یافته اند، بکار رفته است. در ادامه به نمونه ای از این تحقیقات اشاره شده است. ارائه این بخش و معرفی چنین تحقیقاتی می تواند درک و شناخت مناسبی از موضوعات قابل بررسی توسط این روش شناسی، پیش روی مخاطبان قرار دهد. های و همکاران،^{۱۳} (۲۰۰۷). مجموعه بزرگی از تحقیقات مرتبط با حق الزحمه های حسابرسی را ارزیابی و خلاصه نمودند و از فراتحلیل جهت آزمون تأثیر ترکیبی متغیرهای مستقل پرکاربرد بهره بردند. به اعتقاد آنها روش فراتحلیل امکان لحاظ نمودن و مورد توجه قرار دادن ناهنجاری ها، نتایج متناقض و شکاف در تحقیقات مرتبط با حق الزحمه های حسابرسی را فراهم می آورد. آنها دریافتند اگرچه اغلب متغیرهای مستقل نتایج نامتناقض دارند اما در تعدادی الگوی مشخصی مشاهده نشده است و در برخی دیگر تنها در دوره های زمانی خاص یا در کشورهای خاص روابط معناداری به چشم می خورد. این متغیرها شامل زیان صاحبکار و اهرم که در مطالعات معنادار بوده است، حاکمیت و حسابرسی داخلی (نتایج متناقض است)، تخصص صنعت که در مورد آن هنوز عدم اطمینان وجود دارد و اظهار نظر حسابرس که یک متغیر معنادار قبل از ۱۹۹۰ بوده

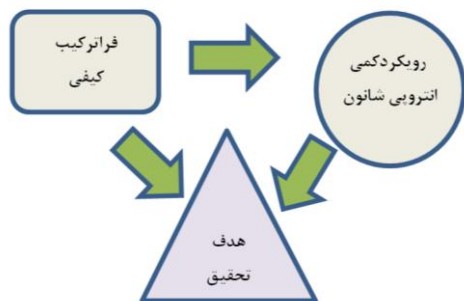


شکل ۱- طرح کارایی کمیته حسابرسی

۳- روش شناسی پژوهش

از آنجایی که هدف کلی این پژوهش، شناسایی شاخصهای مؤثر بر کارایی کمیته‌های حسابرسی می‌باشد، از نظر هدف، بنیادی است و چون داده‌ها در این پژوهش بدون جهت‌گیری و دستکاری جمع‌آوری شده است، از جمله تحقیقات غیر آزمایشی (توصیفی) به حساب می‌آید.

روشی که در این تحقیق مورد استفاده قرار می‌گیرد، روش تحقیق آمیخته از نوع اکتشافی با تأکید بر داده‌های کیفی است. روش تحقیق آمیخته ترکیبی از روشهای کمی و کیفی است. در یک پروژه می‌توان به‌طور مؤثر دو نوع روش تحقیق را به کار گرفت دو روش تحقیق آمیخته یک رویه، برای جمع‌آوری و تحلیل داده‌های کمی و کیفی در یک مطالعه یا مجموعه‌ای از مطالعات است که مبتنی بر تقدم و توالی اطلاعات است. (آسترس و جولیت^{۱۶} ۲۰۰۶) در این پژوهش ابتدا به رویکرد کیفی سپس کمی پرداخته شده است. برای حل مسئله پژوهش در مرحله کیفی از رویکرد فراترکیب استفاده شده است و در پی آن در فاز کمی به منظور تعیین ضریب اثر عوامل شناسایی شده از روش آنتروپی شانون استفاده شده است (شکل ۲).



شکل ۲- مدل مفهومی پژوهش

و در مطالعات بعد از آن دیگر معنادار نیست می‌شود. لین و هوانگ^{۱۴}، (۲۰۱۰). با اذعان به این نکته که مدیریت سود نگرانی بزرگی برای ذینفعان شرکت محسوب می‌شود با بکارگیری تکنیک‌های فراتحلیل نتایج ۳۲ مطالعه را یکپارچه و ارزیابی نمودند. تمام یازده متغیر بررسی شده نشان می‌دهد یک تاثیر معنادار بر مدیریت سود وجود دارد. آنها در بررسی کارایی کمیته حسابرسی، معیارهای وجود کمیته، تخصص، اندازه و تخصص کمیته را مورد توجه قرار دادند و شواهدی دال بر رابطه منفی بین این معیارها و مدیریت سود مشاهده کردند. بعلاوه این دو محقق رابطه بین مدیریت سود و معیارهای کیفیت حسابرسی شامل اندازه، تخصص و استقلال حسابرسان را کنکاش نمودند. نتایج فراتحلیل آنها بیانگر رابطه منفی بین کاربرد موسسه بزرگ حسابرسی و مدیریت سود، رابطه منفی بین مدیریت سود و استفاده از حسابرسان متخصص در صنعت و رابطه مثبت بین حق الزحمه‌های خدمات غیر حسابرسی و مدیریت سود است. حمدان^{۱۵} (۲۰۱۲) در فراتحلیل حق الزحمه خدمات غیرحسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی نشان داد حق الزحمه خدمات غیرحسابرسی خاص صاحبکار با کیفیت گزارشگری مالی پایین مرتبط است. احمد و همکاران (۲۰۱۳) در بررسی پذیرش IFRS و کیفیت گزارشگری مالی، مطالعاتی را فراتحلیل نمودند که از معیارهای مربوط بودن سود و حقوق مالکانه (دیدگاه سرمایه‌گذاران)، حجم اقلام تعهدی اختیاری (دیدگاه مدیران) و صحت پیش‌بینی تحلیلگران (دیدگاه تحلیلگران) استفاده کرده بودند. فراتحلیل ۲۱ مقاله نشان داد که مربوط بودن سود و حقوق مالکانه قبل و بعد از پذیرش IFRS معنادار نیست. کاهش در مربوط بودن حقوق مالکانه و افزایش در مربوط بودن سود به دنبال پذیرش IFRS به چشم می‌خورد. بعلاوه نتایج نشان می‌دهد اقلام تعهدی اختیاری کاهش نیافته‌اند، اما دقت پیش‌بینی تحلیلگران بطور معناداری بعد از پذیرش افزایش یافته است. آنها همچنین دریافتند که منشا قانونی، سبک پذیرش، سطح اختلافات بین استانداردهای ملی و بین‌المللی و مدل‌های مورد استفاده در سنجش مربوط بودن و اقلام تعهدی اختیاری عواملی هستند که منجر به تعدیل این رابطه می‌شوند (بذرافشان، ۱۳۹۲).

مراحل فراترکیب

فراترکیب مستلزم آن است که پژوهشگر بازنگری دقیق و عمیقی را نسبت به سند مورد مطالعه انجام دهد و پژوهشهای قبلی را با یکدیگر ترکیب کند. (سندلوسکی و باروسو^{۱۷}، ۲۰۰۷) الگوی هفت مرحله‌ای را به این منظور ارائه داده‌اند.

گام اول: تنظیم سؤالیهای پژوهش

گام دوم: بررسی نظام‌مند متون

گام سوم: جستجو و بررسی مقالات مرتبط

گام چهارم: استخراج اطلاعات مقالات

گام پنجم: تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی

گام ششم: کنترل کیفیت

گام هفتم: ارائه یافته‌ها تحلیل محتوا

گام اول تنظیم سؤالیهای پژوهش

نخستین گام فراترکیب تنظیم سؤالات پژوهش است.

نخستین سؤال برای شروع فراترکیب چه چیزی (What) است.

در جدول ۱ گروه بندی و تحلیل ابعاد کارایی کمیته حسابرسی مورد سؤال قرار گرفته است.

گام دوم: بررسی نظام‌مند متون

در این مرحله پژوهشگر به جستجوی سیستماتیک مقالات منتشر شده در مجلات علمی مختلف و معتبر داخلی و خارجی و همچنین منابع عمومی و سایت‌های سازمان‌های معتبر خارجی و داخلی با هدف تعیین اسناد معتبر، موثق و مرتبط درباره زمانی مناسب می‌پردازد. یکی از تنگناهای این پروژه عدم دستیابی کامل به منابع علمی بین‌المللی در حوزه کارایی کمیته‌های حسابرسی بود. ابتدا کلمات کلیدی مرتبط را گزینش می‌کند. به این منظور واژگان کلیدی کمیته حسابرسی، حاکمیت شرکتی به زبان فارسی و انگلیسی مورد جستجو قرار گرفته که برخی از سایتها و مجلات در این خصوص در جدول ۲ ارائه گردیده است. که درنهایت ۲۹۱ مقاله یافت شد.

جدول ۱- سؤالیهای پژوهش

سؤال پژوهش	پارامتر
شاخص‌هایی که کارایی کمیته حسابرسی را در شرکتهای بازار سرمایه ایجاد می‌کنند، کدامند؟	چه چیزی (what)؟
ابعاد پایدارکننده کارایی کمیته‌های حسابرسی شامل چیست؟	چه (who)؟ چه وقت (when)؟
ابعاد تاثیرگذار بر کمیته حسابرسی چگونه بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند؟	چگونه (How)؟

جدول ۲- برخی منابع سایتها و مجله‌ها

آدرس سایت	منبع
https://aaapubs.org/doi/abs/10.2308/aud.2000.19.2.47?journalCode=ajpt	American Accounting association
https://ijms.ut.ac.ir/article_62788_964df77568e1eadc5370346229fdec15.pdf	Iranian Journal of Management Studies (IJMS)
https://www.journals.elsevier.com/accounting-forum	Accounting Forum
https://www.journals.elsevier.com/accounting-organizations-and-society	Accounting, Organizations and Society
https://www.journals.elsevier.com/advances-in-accounting	Advances in Accounting
https://www.journals.elsevier.com/international-journal-of-accounting-information-systems	International Journal of Accounting Information Systems
https://www.journals.elsevier.com/journal-of-accounting-and-public-policy	Journal of Accounting and Public Policy
https://www.journals.elsevier.com/journal-of-accounting-and-economics	Journal of Accounting and Economics
https://www.journals.elsevier.com/journal-of-accounting-education	Journal of Accounting Education
https://www.journals.elsevier.com/journal-of-accounting-literature	Journal of Accounting Literature
https://www.journals.elsevier.com/management-accounting-research	Management Accounting Research
https://www.journals.elsevier.com/research-in-accounting-regulation	Research in Accounting Regulation
https://www.journals.elsevier.com/the-international-journal-of-accounting	The International Journal of Accounting
https://acctgrev.ut.ac.ir	بررسی‌های حسابداری و حسابرسی-دانشگاه تهران
http://uijs.ui.ac.ir/far	پژوهش‌های حسابداری مالی-دانشگاه اصفهان
http://jera.alzahra.ac.ir	پژوهش‌های تجربی حسابداری-دانشگاه الزهرا
http://jaa.shirazu.ac.ir	پیشرفت‌های حسابداری-دانشگاه شیراز
http://www.qfaj.ir	حسابداری مالی-دانشگاه آزاد اسلامی واحد مبارکه
http://qjma.atu.ac.ir	مطالعات تجربی حسابداری مالی-دانشگاه علامه طباطبایی

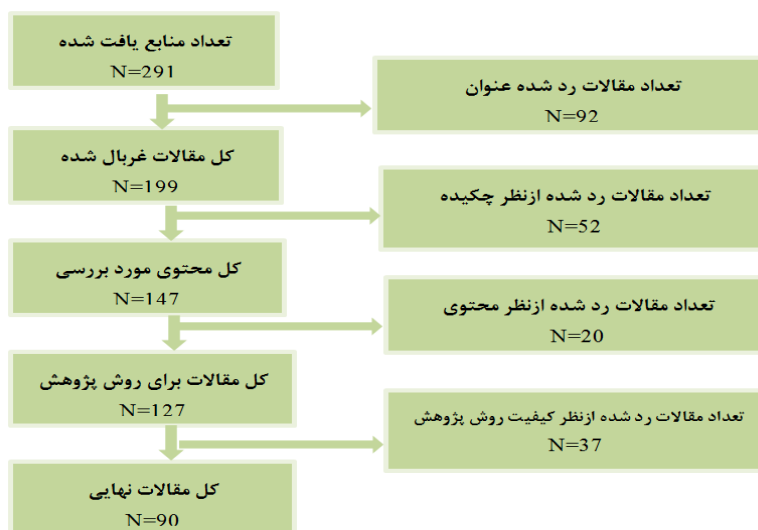
منبع	آدرس سایت
پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی-دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز	http://faar.iauctb.ac.ir
حسابداری مدیریت-دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران	http://jma.srbiau.ac.ir
دانش حسابداری-دانشگاه شهید باهنر کرمان	http://njak.uk.ac.ir
تحقیقات حسابداری و حسابرسی-انجمن حسابداری ایران	http://iranianaa.ir/publications/10
دانش حسابرسی-دیوان محاسبات کشور	http://danesh.dmk.ir
دانش حسابداری مالی-دانشگاه بین المللی امام خمینی	http://jfak.journals.ikiu.ac.ir
دانش حسابرسی و حسابداری مدیریت-انجمن حسابداری مدیریت ایران	http://jmaak.srbiau.ac.ir
انجمن مهندسی مالی ایران و دانشگاه آزاد واحد امارات International Journal of Finance and Managerial Accounting	http://ijfma.srbiau.ac.ir
مطالعات حسابداری و حسابرسی-انجمن حسابداری ایران	http://iranianaa.ir/publications/11
چشم انداز مدیریت مالی و حسابداری-دانشگاه شهیدبهشتی بورس اوراق بهادار-سازمان بورس و اوراق بهادار ایران	http://scj.sbu.ac.ir/index.php/FinacialManagementPerspective
تحقیقات مالی-دانشگاه تهران	http://journal.seo.ir
مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار-دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز	https://jfr.ut.ac.ir
دانش مالی تحلیل اوراق بهادار-دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران	http://fej.iauctb.ac.ir
دانش سرمایه گذاری-انجمن مهندسی مالی ایران	http://jfk.srbiau.ac.ir
تحقیقات مالی اسلامی-دانشگاه امام حسین (ع)	http://jfr.journals.isu.ac.ir
راهبرد مدیریت مالی-دانشگاه الزهرا	http://jfm.alzahra.ac.ir
مدیریت دارایی و تامین مالی-دانشگاه اصفهان	http://uijs.ui.ac.ir
حسابداری سلامت-دانشگاه علوم پزشکی شیراز	http://jha.sums.ac.ir
اقتصاد پولی، مالی-دانشگاه فردوسی مشهد	http://danesh24.um.ac.ir
پژوهش های پولی، بانکی-پژوهشکده پولی و بانکی	http://jmbr.mbrri.ac.ir
پژوهشنامه مالیات-سازمان امور مالیاتی کشور	http://www.taxjournal.ir
سیاست های مالی و اقتصادی-وزارت امور اقتصادی و دارایی	http://www.qjefp.ir
راهبرد توسعه-مرکز پژوهشی مطالعات راهبردی توسعه	http://www.tsrc.ir
پژوهش حسابداری-دانشگاه الزهرا	http://ijar.alzahra.ac.ir
دانش و پژوهش حسابداری-انجمن حسابداری ایران	http://iranianaa.ir/publications/9
سیستم اطلاعاتی حسابداری-دانشگاه فردوسی مشهد	http://jais.um.ac.ir
حسابداری دولتی-دانشگاه پیام نور	http://gaa.journals.pnu.ac.ir
حسابرسی، نظریه و عمل-انجمن حسابرسان داخلی ایران	http://gaa.journals.pnu.ac.ir
دستاوردهای حسابداری ارزشی و رفتاری-دانشگاه خوارزمی	http://aapc.khu.ac.ir
پژوهش های کاربردی در گزارشگری مالی-سازمان حسابرسی	http://www.arfr.ir
نظریه های نوین حسابداری-دانشگاه رجا قزوین	http://mtha.raja.ac.ir
پژوهش های نوین در حسابداری-دانشگاه پیام نور	http://nra.journals.pnu.ac.ir
بررسی های حسابداری-دانشگاه شهید چمران اهواز	http://jiar.scu.ac.ir
چشم انداز حسابداری و حسابرسی-دانشگاه سیستان و بلوچستان	http://jacc.usb.ac.ir
پژوهشنامه توسعه مالی-دانشگاه عطار مشهد	http://attar.ac.ir/main/index.php/34-2014-03-04-08-26-19/22-2014-03-04-08-28-25
حسابدار رسمی-جامعه حسابداران رسمی ایران	http://www.iacpa.ir
پژوهش مدیریت و حسابداری-انجمن علمی حسابداری گلستان	http://iranjoman.org
دوماهنامه حسابرسان-سازمان حسابرسی	http://www.hesabras.com
ماهنامه حسابدار-انجمن حسابداران خبره ایران	http://iica.ir

منبع	آدرس سایت
ماهنامه بورس-سازمان بورس و اوراق بهادار ایران	http://www.mahnamebourse.ir
دو ماهنامه حسابرسان داخلی-انجمن حسابرسان داخلی ایران	http://www.hesabrandakheli.ir
حسابرسی فناوری اطلاعات-مدیر مسئول دکتر سید محسن هاشمی	http://www.itauditing.ir
مطالعات مدیریت و حسابداری-دانشگاه تاکستان قزوین	http://uctjournals.com/farsi/index.php/home-accounting
ماهنامه تدبیر-سازمان مدیریت صنعتی	http://tadbir.scimi.ir

ندارد، حذف می‌کند. در شکل ۳ خلاصه فرایند ارائه شده است. همچنین معیار پذیرش و رد مطالعات، شامل زبان پژوه، بازده زمانی مطالعه، شرایط مطالعه، جامعه مطالعه، نوع مطالعه است.

گام سوم: جستجو و بررسی مقالات مرتبط

در فرایند جستجو پژوهشگر پارامترهای مختلفی را مانند عنوان، چکیده، محتوا، جزئیات مقاله (نا نویسنده، سال) و ... را در نظر گرفته و مقالاتی که با سؤال و هدف پژوهش تناسبی



شکل ۳- نتایج جستجو و انتخاب مقالات

عملیاتی و نظریه‌های پذیرفته شده است (فین‌فلد^{۱۸} ۲۰۰۶). در طول تجزیه و تحلیل موضوعها یا تم‌هایی را جستجو می‌کند که در میان مطالعات موجود در فراترکیب پایدار شده‌اند. (سانلوسکی و باروسو^{۱۹} ۲۰۰۷). این مورد را بررسی موضوعی می‌نامند. بدین صورت که پژوهشگر ابتدا تمام عوامل استخراج شده از مطالعات را کد در نظر می‌گیرد. و سپس با در نظر گرفتن مفهوم هر یک از این کدها، آنها را در یک مفهوم مشابه دسته‌بندی می‌کند. به این صورت پژوهشگر تم‌ها یا موضوعاتی (مفاهیم) را شکل می‌دهد و یک طبقه‌بندی را ایجاد می‌کند و طبقه‌بندی مشابه و مربوطه را در موضوعی قرار می‌دهد که آن را به بهترین نحو توصیف می‌کند. تم‌ها اساس و پایه‌ای را برای ایجاد توضیحات و مدلها، تئوریها یا فرضیه‌های کاری ارائه می‌دهند. در پژوه حاضر، ابتدا تمام عوامل استخراج شده از مطالعات، به عنوان کد در نظر گرفته می‌شود. سپس با

گام چهارم: استخراج اطلاعات مقالات

در سراسر فراترکیب پژوهشگر به‌طور پیوسته مقالات منتخب و نهایی شده را به منظور دستیابی به یافته‌های درون، محتواهای مجزایی که در آنها مطالعات اصلی و اولیه انجام شده‌اند، چند بار مطالعه نموده است. در پژوه حاضر پژوهشگر ۳۵ کد را شناسایی و سپس براساس مراجع یافت شده و نام و نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار مقاله در جدولی ارائه نموده و در اختیار خبرگان قرار داده است که در نهایت پس از دریافت نظرات آنها در جدول های ۴ الی ۷ نهایی گردید.

گام پنجم: تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی

هدف فراترکیب ایجاد تفسیر یکپارچه و جدید از یافته‌ها می‌باشد. این متدولوژی جهت شفاف سازی مفاهیم و الگوها، نتایج در پالایش حالت‌های موجود دانش و ظهور مدل‌های

در نظر گرفتن مفهوم هر یک از کدها، آنها در یک مفهوم مشابه شکل داده می‌شود. که در جدولهای ۴، ۵، ۶ و ۷ به طور خلاصه دسته‌بندی می‌شوند. به این ترتیب مفاهیم (تم‌های) پژوهش نشان داده شده است.

جدول ۳- طبقه بندی یافته‌ها و مطالعات مورد استفاده در پژوهش

منبع	کد
موررو، ۲۰۰۷؛ مهدوی، ۱۳۹۱؛	۱. آرایه گزارشهای زمان‌بندی شده به هیأت مدیره
کیپینگنو، ۲۰۱۱؛	۲. ارتقای آگاهی کمیته حسابرسی ۳. ایجاد رویه اداری در بررسی اسناد توسط شرکت ۴. تدوین استانداردهای حسابرسی هستند ۵. گزارشگری در مورد رویدادهای گذشته
لبلاس، ۲۰۰۷؛ رحیمیان و توکل نیا، ۱۳۹۰؛ مطاری و همکاران، ۲۰۱۷؛	۶. استقرار حسابرس داخلی جهت همکاری با کمیته حسابرسی
کثیری، ۱۳۸۴؛ رحیمیان و توکل نیا، ۱۳۹۰؛ فخاری و همکاران، ۱۳۹۴؛ کلین، ۲۰۰۲؛ ختایی و همکاران، ۱۳۹۳؛ فخاری و همکاران، ۱۳۹۴؛ رویایی و همکاران، ۱۳۹۴؛ لی و همکاران، ۲۰۱۲؛ وحانا و همکاران، ۲۰۱۴؛ سلطانا و هوان، ۲۰۱۵؛ دی والامینک و سارنس، ۲۰۱۵؛ دالتون و دیلی، جانسون و الستراندا، ۱۹۹۹؛ یانگ و کریشنن، ۲۰۰۵؛ هیگمن و کارنس، ۱۹۹۳؛ دیچاو و همکاران، ۱۹۹۶؛ نایکر و همکاران، ۲۰۱۳؛ نایکرو شرما، ۲۰۰۹؛ لیسچ و همکاران، ۲۰۱۶؛ پرسون، ۲۰۰۹؛ مهدوی و کریمی پور، ۱۳۹۱؛ ابوت و پارکر، ۲۰۰۰؛ پرسون، ۲۰۰۹؛ شاب هوندال، ۲۰۱۳؛ ابوت، پارکرو پیتیر با انجام تحقیقاتی در سال، ۲۰۰۲؛ بانسل و شارما، ۲۰۱۷؛ سماها، خلیف و حسینی، ۲۰۱۵؛ الزبان و سوان، ۲۰۱۵؛ عثمان، اسحاق، عارف و عبدال، ۲۰۱۴؛ برانسون، کارسلو، هالینورث و نل، ۲۰۰۹؛ فخاری و همکاران، ۱۳۹۴؛ منشور کمیته حسابرسی، ۱۳۹۱؛ بدارد و همکاران، ۲۰۰۴؛ فاما، ۱۹۸۰؛ بانسال و شرما، ۲۰۱۶؛ تختایی و همکاران، ۱۳۹۰؛ ساسانی و شریفی، ۱۳۹۲؛ جامعی و رستمیان، ۱۳۹۵؛ سرکاو همکارانش، ۲۰۱۲؛ کامیابی و بوژ مهرانی، ۱۳۹۵؛ ساماها و همکاران، ۲۰۱۵؛ عثمان و همکاران، ۲۰۱۴؛ دراگر و همکارا، ۲۰۱۸؛ ارباب سلیمانی و نفری، ۱۳۷۸؛ دی زورت، هرمانسون، آرچامبلت و رید، ۲۰۰۲؛ کلاین، ۲۰۰۴؛ بدارد، چتورو و کورتیو، ۲۰۰۴؛	۷. استقلال کمیته حسابرسی
گزارش کوپرز، ۲۰۰۳؛	۸. آموزش های اضافی باید برای کمیته تدارک دیده شود.
کمسیون تردوی، ۱۹۸۷؛ گزارش اسمیت، ۲۰۰۳؛	۹. انتشار گزارش سالانه عملکرد کمیته حسابرسی به سهامداران
کمسیون تردوی، ۱۹۸۷؛	۱۰. انتشار گزارش صورتجلسه ها
فخاری و همکاران، ۱۳۹۴؛ پاکستر و کوتر، ۲۰۰۹؛ لیپتین و لورچ، ۱۹۹۲؛ ختایی و همکاران، ۱۳۹۳؛ فخاری و همکاران، ۱۳۹۴؛ رویایی و همکاران، ۱۳۹۴؛ لی و همکاران، ۲۰۱۲؛ وحانا و همکاران، ۲۰۱۴؛ سلطانا و هوان، ۲۰۱۵؛ دی والامینک و سارنس، ۲۰۱۵؛ دالتون و دیلی، جانسون و الستراندا، ۱۹۹۹؛ یانگ و کریشنن، ۲۰۰۵؛ چوی جن و پارک، ۲۰۰۴؛ فؤاد، ۲۰۱۷؛ به باور پورت و جندال، ۱۹۹۳؛ لیسچ و همکاران، ۲۰۱۶؛ چوی و همکاران، ۲۰۰۴؛ عثمان و همکاران، ۲۰۱۴؛ ابوت و پارکر، ۲۰۰۰؛ عثمان و همکاران، ۲۰۱۴؛ دالتون و همکاران، ۱۹۹۹؛ یانگ و کریشوونان، ۲۰۰۵؛ ژانگ و همکاران، ۲۰۰۷؛ الگرینی و گریسو، ۲۰۱۳؛ خلیف و سماها، ۲۰۱۶؛ گابریلا، ۲۰۱۷؛ الزبان و سوان، ۲۰۱۵؛ عثمان، اسحاق، عارف و عبدال، ۲۰۱۴؛ اسحاق، عارف و عبدال، ۲۰۱۴؛ سرکاو و همکارانش، ۲۰۱۲؛ هوانگ و لین، ۲۰۰۸؛ تامیایی و باوم مهرانی، ۱۳۹۵؛ ساماها و همکاران، ۲۰۱۵؛ عثمان و همکاران، ۲۰۱۴؛ دراگر و همکارا، ۲۰۱۸؛ رویایی و ابراهیمی، ۱۳۹۴؛ دی زورت و همکاران، ۲۰۰۲؛ تورلی و زمان، ۲۰۰۷؛	۱۱. اندازه کمیته حسابرسی
مهدوی، ۱۳۹؛	۱۲. بررسی منظم میزان کارایی فعالیت کمیته حسابرسی به وسیله هیأت مدیره

منبع	کد
غریبه اسماعیلی کیا، ۱۳۹۷؛ لبلاس، ۲۰۰۷؛ رحیمیان و توکل نیا، ۱۳۹۰؛ طالب نیا و همکاران به نقل از کالبرز و فوگارتی، ۱۹۹۳؛ کوهن و همکاران، ۲۰۱۰؛ کولز و همکاران، ۲۰۱۴؛ حساس یگانه و معیری، ۱۳۸۷؛ کالبرز و فوگارتی، ۱۹۹۳؛ دی زورت، هرمانسون، آرچامبلت و رید، ۲۰۰۲؛	۱۳. برقراری اختیارات لازم درون سازمانی
علوی و همکاران، ۱۳۹۶؛	۱۴. پرداخت پاداش به اعضای کمیته حسابرسی
موسسه کوپرز، ۲۰۰۳؛ سالتانا و همکاران، ۲۰۱۵؛ کوهن، ۲۰۱۳؛ الزبان، ۲۰۱۵؛ کالبرز و فوگارتی، ۱۹۹۳؛ ترید وی، ۱۹۸۷؛ دی زورت، ۱۹۹۸؛ یانگ کریشتان، ۲۰۰۴؛ دی زورت، ۱۹۹۸؛ بیسلی سالتریو، ۲۰۰۱؛ بدارد و بیگس، ۱۹۹۱؛ دی زورت و سالتریو، ۲۰۰۱؛ دی زورت و همکاران، ۲۰۰۳؛ وافیس، ۲۰۰۵؛ شارما و آیسلین، ۲۰۱۲؛ بدارد و همکاران، ۲۰۰۴؛ یانگ و کریشتان، ۲۰۰۵؛ بسلی، ۱۹۹۶؛ دالیوال، نایکر ونویسی، ۲۰۱۰؛ چان، لئو و سان، ۲۰۱۳؛	۱۵. تجربه کافی اعضای کمیته
موررو، ۲۰۰۷؛ انگل و همکاران، ۲۰۰۹؛	۱۶. تدوین منشور کمیته حسابرسی
مطاری و همکاران، ۲۰۱۷؛ ختایی و همکاران، ۱۳۹۳؛ فخاری و همکاران، ۱۳۹۴؛ رویایی و همکاران، ۱۳۹۴؛ لی و همکاران، ۲۰۱۲؛ وحانا و همکاران، ۲۰۱۴؛ سلطانا و هوان، ۲۰۱۵؛ دالتون و دیلی، جانسون و السترنادا، ۱۹۹۹؛ یانگ و کریشتان، ۲۰۰۵؛ گارنی، هالیوی و زهری، ۲۰۱۶؛ منون و ویلیامز، ۱۹۹۴؛ لیسچ و همکاران، ۲۰۱۶؛ لین و همکاران، ۲۰۱۴؛ خلیف و سماها، ۲۰۱۶؛ ژانگ و همکاران، ۲۰۰۷؛ الموتاری و همکاران، ۲۰۱۷؛ خلیف و سماها، ۲۰۱۶؛ بانسل و شارما، ۲۰۱۷؛ گابریلا، ۲۰۱۷؛ سماها، خلیف وحسینی، ۲۰۱۵؛ الزبان و سوان، ۲۰۱۵؛ عثمان، اسحاق، عارف و عبدل، ۲۰۱۴؛ دی زورت، هرمانسون، آرچامبلت و رید، ۲۰۰۲؛	۱۷. تعداد جلسات کمیته های حسابرسی
سازمان بورس اوراق بهادار، ۱۳۹۱؛ مهدوی و کریمی پور، ۱۳۹۱؛	۱۸. تعیین صلاحیت
برناردی و همکاران، ۲۰۰۲؛ کارتر و همکاران، ۲۰۰۳؛ گال و همکاران، ۲۰۱۱؛ ایمان بیرندق و همکاران، ۱۳۹۶؛	۱۹. تنوع جنسیتی
مطاری و همکاران، ۲۰۱۷؛	۲۰. جلسات بین کمیته های حسابرسی با حسابرسان مستقل و حسابرسان داخلی
بدارد و همکاران، ۲۰۰۴؛ کریشتان و ویسوناتان، ۲۰۰۸؛ بیلال و همکاران، ۲۰۱۸؛ زهری و خاموسی، ۲۰۱۶؛ جامعی و رستمیان، ۱۳۹۵؛ ختایی و همکاران، ۱۳۹۳؛ فخاری و همکاران، ۱۳۹۴؛ رویایی و همکاران، ۱۳۹۴؛ لی و همکاران، ۲۰۱۲؛ وحانا و همکاران، ۲۰۱۴؛ سلطانا و هوان، ۲۰۱۵؛ دی والامینک و سارنس، ۲۰۱۵؛ کالبرز و فوگارتی، ۱۹۹۳؛ تریدوی، ۱۹۸۷؛ کانسوللو و دفیونتنس، ۲۰۰۷؛ دالتون و دیلی، جانسون و السترنادا، ۱۹۹۹؛ یانگ و کریشتان، ۲۰۰۵؛ کریشتان و ویسوناتان، ۲۰۰۸؛ دهالیوال، نیکر و نویسی، ۲۰۱۰؛ دی زورت و سالتریو، ۲۰۰۱؛ لیسچ و همکاران، ۲۰۱۶؛ یوسفی آذر، ۱۳۹۱؛ بورس اوراق بهادار تایلند به نقل از محمدپور و شهرابی، ۱۳۹۳؛ عثمان و همکاران، ۲۰۱۴؛ وی و ور، ۲۰۰۲؛ مهدوی و کریمی پور، ۱۳۹۱؛ ابوت و پارکر، ۲۰۰۰؛ یوسف آذر، ۱۳۹۱؛ عثمان و همکاران، ۲۰۱۴؛ پرسون، ۲۰۰۹؛ شاب هوندال، ۲۰۱۳؛ کوهن و همکاران، ۱۹۹۶؛ ابوت، پارکر و پیتیر با انجام تحقیقاتی در سال، ۲۰۰۲؛ دیویدسن، ۲۰۰۴؛ هیئت نظارت عمومی، ۱۹۹۴؛ پرسونز، ۲۰۰۹؛ گابریلا، ۲۰۱۷؛ سماها، خلیف و حسینی، ۲۰۱۵؛ الزبان و سوان، ۲۰۱۵؛ عثمان، اسحاق، عارف و عبدل، ۲۰۱۴؛ سانچز و مکا، ۲۰۱۷؛ فخاری و همکاران، ۱۳۹۴؛ کمیته بلوریون، ۱۹۹۸؛ ناپ، ۱۹۸۷؛ نپ، ۱۹۸۷؛ دی فوند، هان، ۲۰۰۵؛ هالیوال، نیکل و ناویسی، ۲۰۱۰؛ کریشتان، ۲۰۰۸؛ منشور کمیته حسابرسی، ۱۳۹۱؛ کانسوللو و دفیونتنس، ۲۰۰۷؛ فاربر، ۲۰۰۵؛ تختائی و همکاران، ۱۳۹۰؛ بدارد و همکاران، ۲۰۰۴؛ ابرنایی و همکاران، ۲۰۱۴؛ دوالیوال، ۲۰۱۰؛ تختائی و همکاران، ۱۳۹۰؛ ساسانی و شریفی، ۱۳۹۲؛ جامعی و رستمیان، ۱۳۹۵؛ جامعی و رستمیان، ۱۳۹۵؛ سرکار و همکارانش، ۲۰۱۲؛ اندرسون و همکارانش، ۲۰۰۴؛ رحیمیان و توکل نیا، ۱۳۹۰؛ هوانگ و لین، ۲۰۰۸؛ تامیایی و باوم مهرانای، ۱۳۹۵؛ سماها و همکاران، ۲۰۱۵؛ عثمان و همکاران، ۲۰۱۴؛ دراگر و همکارا، ۲۰۱۸؛ ارباب سلیمانی و نفری، ۱۳۷۸؛ والاس و شی، ۲۰۱۴؛ دی زورت،	۲۱. خبرگی و تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی

منبع	کد
هرمانسون، آرچامبلت و رید، ۲۰۰۲؛ دی زورت، ۱۹۹۸؛ بیسلی و سالتربو، ۲۰۰۱؛ مک دانیل، مارینت و ماینس ۲۰۰۲؛ وهن، هویتاش، کریشنامورسی و رایب، ۲۰۱۳؛ دی فوند، هان و هو، ۲۰۰۵؛ سولتانو و فن درزان، ۲۰۱۳؛	
اف ایی ایی، ۲۰۱۳؛ دی فوند و همکاران، ۲۰۰۵؛ فریرا، ۲۰۰۸؛ تختایی و همکاران، ۱۳۹۰؛ محمدیان، ۱۳۹۰؛ وانگ و همکاران، ۲۰۱۵؛ چوی جن و پارک، ۲۰۰۴؛ فریرا، ۲۰۰۸؛	۲۲. دانش مالی و غیر مالی (گوناگون) اعضای کمیته حسابرسی
غریبه اسماعیلی کیا، ۱۳۹۷؛	۲۳. دسترسی نامحدود به اطلاعات
چوی جن و پارک، ۲۰۰۴؛ ابوت و پارکر، ۲۰۰۰؛ سازمان بورس اوراق بهادار تایلند، ۱۹۹۹ به نقل از عثمان و همکاران، ۲۰۱۴؛ انگ و کریشنن، و لیو و سان، ۲۰۱۰؛	۲۴. دوره تصدی (تجربه) اعضای کمیته حسابرسی
غریبه اسماعیلی کیا، ۱۳۹۷؛	۲۵. رهبری شایسته توسط رئیس کمیته
کلین، ۲۰۰۷؛	۲۶. شخصیت اعضای کمیته
رحیمیان و توکل نیا، ۱۳۹۰؛	۲۷. ضعف نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار در انتصاب اعضا و نداشتن عواقب برای شرکتهای متخلف
پورعزت و سعدآبادی، ۱۳۹۱؛	۲۸. فقدان فرهنگ تعامل و کار تیمی است
کلین، ۲۰۰۲؛ کلین، ۲۰۰۷؛	۲۹. ماهیت مسوولیت کمیته حسابرسی
غریبه اسماعیلی کیا، ۱۳۹۷؛	۳۰. مجوز رسمی
احمدپور و همکاران، ۱۳۸۹؛	۳۱. محیط کنترلی قوی
بخش ۳۰۱ قانون ساربنز-آکسلی	۳۲. مسئولیت نظارت کمیته حسابرسی در برابر انتصابها، پاداش
اف ایی ایی، ۲۰۱۳؛	۳۳. وجود رئیسی قدرتمند و بانفوذ برای ایفای نقش رهبری کمیته حسابرسی در جهت برقراری ارتباط مؤثر میان هیئت مدیره، مدیران اجرایی، حسابرسان داخلی و حسابرسان مستقل باشد
سازمان بورس اوراق بهادار، ۱۳۹۱؛	۳۴. ویژگیهای کمیته حسابرسی
بومان و راتزینگر (۲۰۱۷)	۳۵. حضور حسابرسان در کمیته

جدول ۴- طبقه بندی یافته ها و مطالعات مورد استفاده در پژوهش، بعد ویژگیهای کمیته حسابرسی

مؤلفه	تم	کد
ویژگی های کمیته حسابرسی	ویژگی های جمعی کمیته حسابرسی	دانش مالی و غیر مالی (گوناگون) اعضای کمیته حسابرسی رهبری شایسته وجود رئیسی قدرتمند و بانفوذ برای ایفای نقش رهبری کمیته حسابرسی در جهت برقراری ارتباط مؤثر میان هیئت مدیره، مدیران اجرایی، حسابرسان داخلی و حسابرسان مستقل باشد حضور حسابرسان مستقل در کمیته های حسابرسی شخصیت اعضای کمیته حسابرسی تجربه کافی اعضای کمیته حسابرسی
		انتشار گزارش سالانه عملکرد کمیته حسابرسی به سهامداران انتشار گزارش صورتجلسات هیئت مدیره گزارشگری در مورد رویدادهای گذشته ارایه گزارشهای زمانبندی شده به هیئت مدیره
ویژگی های گزارشگری	گزارشگری	

مؤلفه	تم	کد
	ویژگی های کمی عملکرد کمیته حسابرسی	اندازه کمیته حسابرسی تعداد جلسات کمیته های حسابرسی دوره تصدی (تجربه) اعضای کمیته حسابرسی ویژگیهای کمیته حسابرسی خبرگی و تخصص مالی اعضای کمیته

جدول ۵- طبقه بندی یافته ها و مطالعات مورد استفاده در پژوهش بعد ویژگیهای محیطی

مؤلفه	تم	کد
ویژگی های محیطی	ویژگی های مدیریت شرکت	استقلال کمیته حسابرسی
	محیط کنترلی	استقرار حسابرس داخلی جهت همکاری با کمیته حسابرسی ایجاد رویه اداری در بررسی اسناد محیط کنترلی قوی
	آموزش و بهبود مستمر	ارتقای آگاهی کمیته حسابرسی آموزش های اضافی باید برای کمیته تدارک دیده شود.
	ساختار سازمانی	دسترسی نامحدود به اطلاعات
	ویژگی های مالی و حقوق و مزایا	پرداخت پاداش به اعضای کمیته حسابرسی

جدول ۶- طبقه بندی یافته ها و مطالعات مورد استفاده در پژوهش بعد مقررات مرتبط

مؤلفه	تم	کد
مقررات مرتبط	ویژگیهای مقرراتی داخلی	بررسی منظم میزان کارایی فعالیت کمیته حسابرسی به وسیله هیئت مدیره برقراری اختیارات لازم درون سازمانی تدوین استانداردهای حسابرسی هستند تدوین منشور کمیته حسابرسی تعیین صلاحیت مجوز رسمی
	ویژگی های مقرراتی خارجی	ضعف نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار در انتصاب اعضا و نداشتن عواقب برای شرکتهای متخلف مسئولیت نظارت اعضای کمیته حسابرسی در برابر انتصابها و پاداشها

جدول ۷- طبقه بندی یافته ها و مطالعات مورد استفاده در پژوهش بعد ویژگیهای اجتماعی فرهنگی

مؤلفه	تم	کد
ویژگیهای اجتماعی فرهنگی سازمانی	فرهنگ اجتماعی - روان شناختی	جلسات بین کمیته های حسابرسی با حسابرسان مستقل و حسابرسان داخلی ماهیت مسوولیت کمیته حسابرسی
فرهنگی		تنوع جنسیتی فقدان فرهنگ تعامل و کار تیمی

۴- پایایی و اعتبار مدل

گام ششم: کنترل کیفیت

در پژوه کیفی منظور از اعتبار، مفاهیمی همچون دفاع-پذیری، باورپذیری، تصدیق‌پذیری و حتی بازتاب‌پذیری نتایج تحقیق صورت گرفته است. اصغری زاده و قاسمی (۲۰۱۱) یکی از شاخص‌های پایایی پژوه کیفی، ارزیابی دو یا چند سند از حیث ارجاع به شاخصی خاص است. نرم افزار Maxqda از چنین قابلیت‌هایی برخوردار است.

برای ارزیابی پایایی مرحله فراترکیب سندی انتخابی در اختیار یکی از خبرگان قرار گرفته شد. پس از ارزیابی ضریب کاپا (۰/۶۰۸) بیش از مقدار قابل قبول بدست آمد. ویرا و همکاران^{۲۰} (۲۰۰۵) این مقدار به معنای پایایی پژوه است. در جدول ۸ به ارزیابی ضریب کاپا حاصل از نرم افزار SPSS پرداخته شده است. همچنین ضریب معناداری کمتر از ۰/۰۵، گویای وجود رابطه کدگذاری میان دو سند بررسی شده است.

جدول ۸- آزمون توافق کدگذاری میان پژوهشگر و یکی از خبرگان بروی یکی از متون

مقدار	انحراف معیار بر آوردی	بر آورد T	معناداری بر آورد (sig)
۰/۶۰۸	۰/۱۸۰	۳/۰۱۸	۰/۰۳۵
Kappa			
Measur of Agreement			
۲۶			
N of Valid Cases			

۵- یافته‌های پژوهش (تجزیه و تحلیل داده‌ها)

گام هفتم: ارائه یافته‌ها: تحلیل محتوا

در این مرحله از فراترکیب، یافته‌های حاصل از مراحل قبل ارائه می‌شوند. از روش آنتروپی شانون، میزان پشتیبانی پژوه‌های گذشته از یافته‌های این پژوه به صورت آماری نشان داده می‌شود. (جدولهای ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲)

آنتروپی شانون

برای تحلیل داده‌ها، روش‌های بسیاری ارائه شده است که اساس آنها درصدگیری از فراوانی مقوله‌ها است. این روش‌ها مشکلات محاسباتی خاص خود را دارند که از اعتبار نتایج آنها می‌کاهد. در تحقیقات کیفی و تحلیل محتوا از روش آنتروپی شانون می‌توان استفاده کرد. روش آنتروپی شانون برگرفته از نظریه دستگاه‌ها است. براساس روش آنتروپی شانون، پردازش داده‌ها در بحث تحلیل محتوا با نگاهی جدید و به صورت کمی و کیفی مطرح می‌شود. براساس این روش تحلیل داده‌ها، در تحلیل محتوا بسیار قوی‌تر و معتبرتر عمل می‌کند. آنتروپی در تئوری اطلاعات، شاخصی است برای اندازه‌گیری عدم اطمینان که بوسیله یک توزیع احتمال بیان می‌شود. براساس این روش که به مدل جبرانی مشهور است، محتوای طرح مورد تحلیل قرار خواهد گرفت. پس از شناسایی شاخص‌های پژوهش براساس تحلیل محتوا و تعیین واحدهای تحلیل (کلمه‌ها و مضامین)، برای تحلیل داده‌ها از روش آنتروپی شانون به صورت

زیر استفاده خواهد شد. ابتدا باید فراوانی هر یک از مقوله‌های شناسایی شده براساس تحلیل محتوا مشخص شود. ماتریس فراوانی‌های مورد نظر باید به هنجار شود. برای این منظور از روش نرمال سازی خطی استفاده می‌شود.

$$n_{ij} = \frac{x_{ij}}{\sum x_{ij}}$$

بار اطلاعاتی هر مقوله باید محاسبه شود. برای این منظور از رابطه زیر استفاده می‌شود:

$$k = \frac{1}{Ln(a)}; a = \text{تعداد گزینه‌ها}$$

$$E_j = -k \sum [n_{ij} Ln(n_{ij})]$$

ضریب اهمیت هر مقوله باید محاسبه شود. هر مقوله که دارای بار اطلاعاتی بیشتری باشد، از درجه اهمیت بیشتری برخوردار است. برای این منظور از رابطه زیر استفاده می‌شود.

$$W_j = \frac{E_j}{\sum E_j}$$

بنابراین در گام نخست ماتریس تصمیم تشکیل شده است. امتیازات بدست آمده از ماتریس تصمیم پیرامون مساله مورد نظر در جداول زیر ارائه شده است.

جدول ۹- تعیین میزان اهمیت و تأکید پژوهشهای گذشته بر ویژگی های کمیته حسابرسی

ابعاد	تم	کد	فراوانی	$\sum P_{ij} \times knP_{ij}$	عدم اطمینان E _j	ضریب اهمیت W _j	رتبه
ویژگی های کمیته حسابرسی	ویژگی های	شخصیت اعضای کمیته حسابرسی	۲	۰,۰۴۸-	۰,۰۱۷۱	۰,۰۲۴۸	۹
		تجربه کافی اعضای کمیته	۲۰	۰,۲۳۶-	۰,۰۸۵۰	۰,۱۲۳۰	۴
	جمعی	دانش مالی و غیر مالی (گوناگون) اعضای کمیته حسابرسی	۸	۰,۱۳۲-	۰,۰۴۷۸	۰,۰۶۹۱	۵
		رهبری شایسته	۲	۰,۰۴۸-	۰,۰۱۷۱	۰,۰۲۴۸	۹
	کمیته	وجود رئیسی قدرتمند و بانفوذ	۲	۰,۰۴۸-	۰,۰۱۷۱	۰,۰۲۴۸	۹
		حضور حسابرسان مستقل در کمیته های	۲	۰,۰۴۸-	۰,۰۱۷۱	۰,۰۲۴۸	۹
	حسابرسی	حسابرسی	۲	۰,۰۴۸-	۰,۰۱۷۱	۰,۰۲۴۸	۹
		انتشار گزارش سالانه عملکرد کمیته حسابرسی به سهامداران	۳	۰,۰۶۵-	۰,۰۲۳۴	۰,۰۳۳۹	۷
	ویژگی های	ارائه گزارش های زمان بندی شده به هیئت مدیره	۳	۰,۰۶۵-	۰,۰۲۳۴	۰,۰۳۳۹	۷
		انتشار گزارش صورت جلسات هیئت مدیره	۲	۰,۰۴۸-	۰,۰۱۷۱	۰,۰۲۴۸	۹
	گزارشگری	گزارشگری در مورد رویدادهای گذشته	۲	۰,۰۴۸-	۰,۰۱۷۱	۰,۰۲۴۸	۹
		اندازه کمیته حسابرسی	۳۸	۰,۳۲۱-	۰,۱۱۵۶	۰,۱۶۷۴	۲
	ویژگی های	تعداد جلسات کمیته های حسابرسی	۲۳	۰,۲۵۴-	۰,۰۹۱۷	۰,۱۳۲۷	۳
		دوره تصدی (تجربه) اعضای کمیته حسابرسی	۵	۰,۰۹۵-	۰,۰۳۴۳	۰,۰۴۹۶	۶
کمی	ویژگی های کمیته حسابرسی	۲	۰,۰۴۸-	۰,۰۱۷۱	۰,۰۲۴۸	۹	
	خبرگی و تخصص مالی اعضای کمیته	۷۶	۰,۳۶۷-	۰,۱۳۲۳	۰,۱۹۱۶	۱	

جدول ۱۰- تعیین میزان اهمیت و تأکید پژوهشهای گذشته بر ویژگی های محیط

ابعاد	تم	کد	فراوانی	$\sum P_{ij} \times knP_{ij}$	عدم اطمینان E _j	ضریب اهمیت W _j	رتبه
ویژگی های محیط کنترلی آموزش و بهبود مستمر ساختار سازمانی ویژگی های مالی و حقوق و مزایا	ویژگی های مدیریت شرکت	استقلال کمیته حسابرسی	۲	۰,۲۳۷-	۰,۱۱۴۰	۰,۱۱۷۹	۲
		استقرار حسابرس داخلی جهت همکاری با کمیته حسابرسی	۵	۰,۳۵۱-	۰,۱۶۸۹	۰,۱۷۴۸	۱
	محیط کنترلی	ایجاد رویه اداری در بررسی اسناد	۲	۰,۲۳۷-	۰,۱۱۴۰	۰,۱۱۷۹	۳
		محیط کنترلی قوی	۲	۰,۲۳۷-	۰,۱۱۴۰	۰,۱۱۷۹	۲
	آموزش و بهبود مستمر	ارتقای آگاهی کمیته حسابرسی	۲	۰,۲۳۷-	۰,۱۱۴۰	۰,۱۱۷۹	۳
		آموزش های اضافی باید برای کمیته تدارک دیده شود.	۲	۰,۲۳۷-	۰,۱۱۴۰	۰,۱۱۷۹	۳
	ساختار سازمانی	دسترسی نامحدود به اطلاعات	۲	۰,۲۳۷-	۰,۱۱۴۰	۰,۱۱۷۹	۳
		پرداخت پاداش به اعضای کمیته حسابرسی	۲	۰,۲۳۷-	۰,۱۱۴۰	۰,۱۱۷۹	۲

جدول ۱۱- تعیین میزان اهمیت و تأکید پژوهشهای گذشته بر ویژگی های مقررات مرتبط

ابعاد	تم	کد	فراوانی	$\sum P_{ij} \times knP_{ij}$	عدم اطمینان E _j	ضریب اهمیت W _j	رتبه
ویژگی های مقرراتی داخلی	ویژگی های	بررسی منظم میزان کارایی فعالیت کمیته	۲	۰,۱۸۹-	۰,۰۸۵۸	۰,۰۹۵۳	۴
		حسابرسی به وسیله هیئت مدیره	۲	۰,۱۸۹-	۰,۰۸۵۸	۰,۰۹۵۳	۴
	مقرراتی داخلی	برقراری اختیارات لازم درون سازمانی	۱۰	۰,۳۶۸-	۰,۱۶۷۴	۰,۱۸۶۰	۱

ابعاد	تم	کد	فراوانی	$\sum P_{ij} \times knP_{ij}$	عدم اطمینان E _j	ضریب اهمیت W _j	رتبه	
ویژگی‌های مقرراتی خارجی		تدوین استانداردهای حسابرسی هستند	۲	۰,۱۸۹-	۰,۰۸۵۸	۰,۰۹۵۳	۴	
		تدوین منشور کمیته حسابرسی	۳	۰,۲۳۹-	۰,۱۰۸۹	۰,۱۲۱۰	۲	
		تعیین صلاحیت	۳	۰,۲۳۹-	۰,۱۰۸۹	۰,۱۲۱۰	۲	
		مجوز رسمی	۲	۰,۱۸۹-	۰,۰۸۵۸	۰,۰۹۵۳	۴	
	ویژگی‌های مقرراتی خارجی		ضعف نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار	۲	۰,۱۸۹-	۰,۰۸۵۸	۰,۰۹۵۳	۴
			مسئولیت نظارت کمیته حسابرسی در برابر اعتصاب‌ها-پاداش‌ها	۲	۰,۱۸۹-	۰,۰۸۵۸	۰,۰۹۵۳	۴

جدول ۱۲- تعیین میزان اهمیت و تأکید پژوهشهای گذشته بر ویژگی‌های اجتماعی فرهنگی

ابعاد	تم	کد	فراوانی	$\sum P_{ij} \times knP_{ij}$	عدم اطمینان E _j	ضریب اهمیت W _j	رتبه
ویژگی‌های اجتماعی-فرهنگی	فرهنگ سازمانی	جلسات بین کمیته‌های حسابرسی با حسابرسان مستقل و حسابرسان داخلی	۴	۰,۲۷۸-	۰,۱۷۲۷	۰,۱۸۱۵	۲
		ماهیت مسوولیت کمیته حسابرسی	۳	۰,۳۳۰-	۰,۲۰۵۱	۰,۲۱۵۵	۲
		تنوع جنسیتی	۵	۰,۳۶۸-	۰,۲۲۸۵	۰,۲۴۰۱	۱
	ویژگی‌های اجتماعی روان شناختی		فقدان فرهنگ تعامل و کار تیمی است	۲	۰,۲۷۸-	۰,۱۷۲۷	۰,۱۸۱۵

۶- نتیجه‌گیری و پیشنهادها

کمیته‌های حسابرسی یکی از ارکان اساسی نظام حاکمیت شرکتی هستند که کارایی آن در تحقق اهداف این نظام اهمیت قابل توجهی دارد. در آیین‌نامه حاکمیت شرکتی تأکید ویژه‌ای بر استقرار کمیته‌های حسابرسی شده است، در این راستا، طبق منشور کمیته حسابرسی، سازمان بورس و اوراق بهادار هدف از تشکیل کمیته حسابرسی را کمک به ایفای مسئولیت نظارتی هیئت مدیره و بهبود آن جهت کسب اطمینان معقول از اثربخشی فرآیندهای نظام راهبری، مدیریت ریسک و کنترل های داخلی، سلامت گزارشگری مالی، اثربخشی حسابرسی داخلی، استقلال و اثربخشی حسابرس مستقل و رعایت قوانین، مقررات و الزامات عنوان نموده است. بنظر می‌رسد با استقرار کمیته حسابرسی کارا، کمیته حسابرسی از شکل تشریفاتی خارج شده و کمک شایانی تحقق اهداف ذکر شده داشته باشد. این تحقیق برای قانون‌گذاران، تدوین کنندگان مقررات، سرمایه‌گذاران و سایر ذینفعان دارای اهمیت زیادی است. عدم توجه به ویژگی‌های کیفی کمیته حسابرسی و گزارشگری مالی در شرکتها می‌تواند ضررهای غیر قابل جبرانی را برای ذینفعان ایجاد نماید. پژوهش حاضر تلاشی در جهت استخراج مؤلفه‌های موجود در کارایی کمیته‌های حسابرسی بوده است. در این راستا به واکاوی ابعاد و اجزای هر بعد از کارایی کمیته‌های

حسابرسی در شرکتها با استفاده از رویکرد پژوهش کیفی و ابزار فراترکیب (متاسنتز) به ارزیابی و تحلیل نظام‌مند نتایج و یافته‌های پژوهش‌های پیشین پرداخته شده است و در انتها با استفاده از روش کمی آنتروپی شانون، براساس رویکرد تحلیل محتوا به تعیین ضرایب اثر اجزای شناسایی شده در ۹۰ پژوهشی که نهایی شده، پرداخته شده است. براساس نتایج حاصل از تحلیل کمی آنتروپی شانون یافته‌های این پژوهش منجر به شناسایی ابعاد چهارگانه ۱- ویژگی‌های کمیته حسابرسی با زیربدهای ویژگی‌های جمعی، ویژگی‌های گزارشگری و ویژگی‌های کمی عملکرد، ۲- ویژگی‌های محیطی با زیربدهای ویژگی‌های مدیریت شرکت، محیط کنترلی، آموزش و بهبود مستمر، ساختار سازمانی و ویژگی‌های مالی، ۳- مقررات مرتبط با زیربدهای ویژگی‌های مقرراتی داخلی و ویژگی‌های مقرراتی خارجی و ۴- ویژگی‌های اجتماعی- فرهنگی با زیربدهای فرهنگ سازمانی و ویژگی‌های اجتماعی- روانشناختی شد. بر اساس نتایج بدست آمده، مهمترین شاخصه های موثر بر کارایی کمیته حسابرسی از بعد ویژگی‌های کمیته حسابرسی، شاخص خبرگی و تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی است، و اندازه کمیته حسابرسی و تعداد جلسات کمیته به ترتیب در رتبه های بعدی طبقه بندی می‌گردد. از بعد ویژگی‌های محیطی، چهار شاخص استقرار حسابرس

۳) کمیته‌های حسابرسی از ارکان اصلی نظام حاکمیت شرکتی در رعایت حقوق ذینفعان می‌باشد لذا به سرمایه‌گذاران و نیز علاقمندان به سرمایه‌گذاری پیشنهاد و نیز توصیه می‌شود که در انتخاب شرکت برای سرمایه‌گذاری، نسبت به مولفه‌های ذکر شده در کارایی اعضای کمیته حسابرسی حساسیت داشته باشند.

۴) ایجاد بستر مناسب برای اجرای آموزش و شناخت بیشتر سرمایه‌گذاران و ذینفعان از اهمیت نقش کمیته حسابرسی در افزایش شفافیت گزارشگری و بهبود نظام حاکمیت شرکتی.

فهرست منابع

- * احمدپور احمد، محمد، کاشانی پور، شجاعی، محمدرضا، ۱۳۸۹، بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی و کیفیت حسابرسی بر هزینه تأمین مالی از طریق بدهی استقراض، بررسی های حسابداری و حسابرسی دوره ۱۷، شماره ۶۲، ۱۷-۳۲
- * ارباب سلیمانی، عباس و نفری، محمود. (مترجمان). (۱۳۷۸ اصول حسابرسی تهران: سازمان حسابرسی،
- * اسماعیلی کیا، غریبه؛ سلیمانی، الهام. (۱۳۹۷). ” بررسی وضعیت فعلی کنترل های داخلی، شناسایی مزایا و تعیین پیش نیازهای پیاده سازی آن در بخش عمومی (مورد مطالعه: ادارات دولتی شهر دهلران) “. شانزدهمین همایش ملی حسابداری ایران، اصفهان، ایران.
- * انتظاری، علی و مهری، نادر (۱۳۹۲) درآمدی بر فراتحلیل تهران. انتشارات جامعه شناسان چاپ اول.
- * بذرافشان، آمنه (۱۳۹۲)، روش شناسی متاآنالیز (فراتحلیل) در حسابداری: معرفی، ضرورت ها و کاربردها، یازدهمین همایش ملی حسابداری
- * ایمانی، برندق و محمد، عبدی، مصطفی و مهدی، کاظمی علوم (۱۳۹۶). بررسی و تاثیر تنوع جنسیتی در کمیته حسابرسی بر حق الزحمه حسابرسی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. بررسیهای حسابداری و حسابرسی، ۲۴(۳)، ۳۰۳-۳۲۲
- * داداشی، ایمان و نوروزی، محمد (۱۳۹۶) ارائه مدلی برای تبیین اثربخشی کمیته حسابرسی و کیفیت حسابرسی مبتنی بر معادلات ساختاری، پژوهشهای تجربی حسابداری، سال ۸ (شماره ۳۰)، صص ۲۵۱-۲۷۱

داخلی جهت همکاری با کمیته حسابرسی، استقلال کمیته حسابرسی، محیط کنترلی قوی و پرداخت پاداش به اعضای کمیته حسابرسی به ترتیب موثرترین عوامل می‌باشند و همچنین از بعد ویژگی مقررات مرتبط سه شاخص برقراری اختیارات لازم درون سازمانی، تدوین منشور کمیته حسابرسی و تعیین صلاحیت اعضا دارای بیشترین تاثیر بوده‌اند و نهایتا از بعد ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی دو شاخص تنوع جنسیتی و ماهیت مسئولیت کمیته حسابرسی حایز بیشترین کدهای احصا شده به لحاظ گستردگی شاخص و اثرگذاری می‌باشند. از این رو می‌توان ادعا کرد شاخصهای فوق دارای اهمیت بیشتری در قیاس با سایر شاخصها هستند و نیاز به کنکاش جهت شناسایی ارزشهای مکنون در هر شاخص دارند ضمنا از نظر میزان فراوانی و رتبه نتایج حاصل، خبرگی و تخصص مالی اعضای کمیته، موثرترین شاخص بدست آمده در کارایی کمیته حسابرسی می‌باشد. کاربرد نتایج بدست آمده در افزایش سطح کارایی کمیته‌های حسابرسی منجر به مواردی همچون سلامت و شفافیت گزارشگری مالی، مدیریت ریسک، پیشگیری از گزارشگری مالی متقلبانه، رعایت حقوق ذینفعان و ... که همگی در مفهوم حاکمیت شرکتی مستتر است، محقق می‌شود که شرکتها را در استقرار کمیته حسابرسی کارا یاری خواهد داد. در راستای مقایسه نتایج بدست آمده با پیشینه خارجی باید اذعان کرد که یافته‌های این پژوهش با پژوهش بیلان و همکاران، ۲۰۱۸ که در خصوص تخصص کمیته حسابرسی که به روش متاسنترز انجام گردیده بود و همچنین با نتایج پژوهش بدارد و همکاران، ۲۰۰۴ و کریشان و ویسواناتان، ۲۰۰۸ همسو است. در زمینه مقایسه با تحقیقات داخلی نیز نتایج پژوهش انجام شده، نتایج تحقیق داداشی و همکاران، ۱۳۹۶ و مهدوی و همکاران ۱۳۹۱ را تایید می‌کند. عمده محدودیت موجود در این پژوهش عدم دسترسی به منابع اطلاعاتی کمیته‌های حسابرسی شرکتهای غیربورسی، عدم انتشار صورتجلسه‌های کمیته‌های حسابرسی بورسی و غیربورسی و تنگناهای موجود در عدم دستیابی کامل به منابع علمی بین المللی در حوزه کارایی کمیته‌های حسابرسی بود.

بر اساس پژوهش حاضر، پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد.

- ۱) پیشنهاد می‌گردد سازمان بورس از طریق اصلاح قوانین موجود، تصویب قوانین جدید و نظارت بر اجرای آن بستر لازم در خصوص تشکیل کمیته‌های حسابرسی کارا، در شرکتها را ایجاد نماید.
- ۲) سازمانها و نهادهای مرتبط، فرهنگ استفاده از خدمات کمیته‌های حسابرسی را در تمامی شرکتهای نهادینه کنند.

- * پور عزت، علی اصغر و سعدآبادی، علی اصغر، (۱۳۹۱). تحلیل سلسله مراتبی موانع کار تیمی در دانشگاه ها با رویکرد فازی فصلنامه مطالعات رفتار سازمانی، سال اول، شماره ۳، صص ۶۷-۸۱
- * تختائی، نصرالله؛ تیمی، محمد و موسوی، زهرا (۱۳۹۰) نقش کمیته حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی. حسابدار - رسمی، شماره ۳۱، صص ۱۱
- * تختائی، نصرالله؛ تیمی، محمد و موسوی، زهرا (۱۳۹۰) نقش کمیته حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی. حسابدار - رسمی، شماره ۱۵، صص ۴۵-۵۶
- * جامی، رضا و رستمیان، آزاده (۱۳۹۵). تأثیر تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی بر ویژگی های سود پیش بینی، شده. پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، سال ۳ - شماره ۲۳، صص ۳۲
- * حساس یگانه، یحیی، معیری، مرتضی، ۱۳۸۷، حاکمیت شرکتی، حسابرسی و کمیته حسابرسی، ۵۷-۶۶، حسابدار، شماره ۲۰
- * رحیمیان، نظام الدین. (۱۳۸۲). نقش کمیته ی حسابرسی در آینده. مقاله ی چاپ نشده، تهران: ۵ - ۱
- * رحیمیان، نظام الدین. و توکل نیا، اسماعیل (۱۳۹۰). تأثیر کمیته حسابرسی بر فعالیت های حسابرسی داخلی. حسابدار رسمی، شماره ۲۸، صص ۶۶-۷۵
- * رویایی، رضاعلی و ابراهیمی، محمد (۱۳۹۴). بررسی تأثیر ویژگی های کمیته حسابرسی بر سطح افشای داوطلبانه فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی، - ۲۳ ۳۰: سال هفتم، شماره ۲۱ اخلاق،
- * سازمان بورس اوراق بهادار، منشور کمیته حسابرسی. <http://www.irbourse.com>، ۱۳۹۱
- * ساسانی، علیرضا و شریفی رادر، محمد (۱۳۹۲) اثربخشی کمیته حسابرسی، مجله حسابرسی، شماره ۶۹، صص ۹۶-۱۰۰
- * طالب نیا، قدرت اله، وکیلی فرد، حمیدرضا، شهسواری، منصوره (۱۳۸۹) تأثیر وجود کمیته حسابرسی بر جلب نظر سرمایه گذاران جهت سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار فصلنامه حسابداری مدیریت، دوره ۳، شماره ۱
- * علوی طبری، سیدحسین و عصابخش. راضیه (۱۳۸۹) نقش کمیته حسابرسی و بررسی موانع ایجاد و به کارگیری آن در ایران مجله پیشرفتهای حسابداری، شماره ۲، صص ۱۵۵-۱۷۷
- * علوی، سید مصطفی، قائمی، محمد حسین (۱۳۹۶). آسیب شناسی کمیته های حسابرسی، سال هفدهم، شماره ۶۸، پاییز ۹۶.
- * فخاری، حسین و عدیلی، مجتبی (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین جریان نقد آزاد و مدیریت سود از طریق فعالیت های واقعی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. بررسی های حسابداری و حسابرسی ۱۹ (۷۰): ۶۳-۷۸
- * فخاری، حسین، محمدی، جواد، نتاج کردی، محمد حسن، (۱۳۹۴). بررسی اثر ویژگی های کمیته حسابرسی بر مدیریت سود، مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۲ (۴۶): ۱۲۳-۱۴۶
- * کامیابی، یحیی. بوژمهرانی، احسان (۱۳۹۵). ویژگی های کمیته حسابرسی، کیفیت افشا و نسبت غیر موظف اعضای هیئت مدیره. پژوهشهای تجربی حسابداری (۲) ۶، ۲۱۸-۱۹۱
- * کثیری حسین، نحوه تشکیل و وظایف کمیته های حسابرسی، مجله دانش حسابرسی، شماره ۱۴، ۱۳۹۴، صص ۱۶-۴
- * محمدیان، محمد (۱۳۹۰) نقش و روابط حسابرسی، کمیته حسابرسی و هیئت مدیره پذیره پاسخگویی به سهامداران، ماهنامه حسابرسی، سال سیزدهم، شماره ۱۹، صص ۳
- * مهدوی غلامحسین، عیسی کریمی پور، ۱۵ راهکار پیشنهادی برای افزایش اثربخشی کمیته حسابرسی، مجله مطالعات حسابداری و حسابرسی، انجمن حسابداری ایران، ۱۳۹۱
- * یوسفی آذر، سیده الهام (۱۳۹۱). اثربخشی کمیته حسابرسی در بهبود کیفیت گزارشگری مالی، اولین همایش منطقه‌ای پژوهش ها و راهکارهای نوین در حسابداری و مدیریت، موسسه آموزش عالی رودکی، تنکابن

* Abbott, L. J. and Parker, S. (2000). «Audit committee characteristics and auditor selectio « Auditing: A Journal of Practice & Theory, vol 19 (Fall), 4766-.

* Abbott, L. J, Park, Y& Parker, S (2002). The Effects of Audit Committee Activity and Independence on Corporate Fraud: Managerial Finance, 26(26) pp.55-67.

* Abernathy, J.L., Beyer, B., Masli, A., Stefaniak, C. (2014). The association between characteristics of audit committee accounting experts, audit committee chairs, and financial reporting timeliness. Advances in Accounting, 30(2), 283-297.

* Akwenye Ndeshipewa Johanna, Chata Tia, Benedict Olumide Henrie.(2016). “Establishment of Audit Committees in Government Ministries of

- quality: A meta-analysis journal of Business Research:84, 253-270
- * Blue Ribbon Panel was set up in late 1998 to give recommendations on the role of audit committee in order to strengthen the monitoring role over the reporting process in the USA.
 - * Bronson, S. N., Carcello, J. V., Hollingsworth, C. W., & Neal, T. L. (2009). Are Fully Independent Audit Committees Really Necessary Account. Public Policy, 28, 265–280.
 - * Carter, D.A., Simkins, B.J. and Simpson, W.G. (2003), ‘Corporate Governance, Board Diversity, and Firm Value. Financial Review, 38 (1): 33–53.
 - * Coopers. (2003)“Audit Committees Audit Committees Good practices for meeting market expectations”, 2nd Edition, <http://www.pwc.com/corporatereporting>
 - * Cohen.R., Hoitash.U., Krishnamoorthy.G.and Wright.A. (2013)“ The Effect of Audit Committee Industry Expertise on Monitoring the Financial Reporting Process”, Accounting Review, 89:1,243273-.
 - * Cohen, J., Krishnamoorthy, G., Wright, A. (2010). Form versus substance: The implications for auditing practice and research of alternative perspectives on corporate governance. Auditing: A Journal of Practice & Theory 27 (2), 181–198.
 - * Dalton. D.R., Daily, C.M., Johnson, J.L. & Ellstrand, A.E. (1999), Number of Directors and Financial Performance: A meta-analysis, The Academy of Management Journal, 42,674-686.
 - * Dechow, P., Sloan, R., Sweeney, A. (1996). Causes and consequences of earnings manipulation: An analysis of firms subject to enforcement actions by the SEC, Contemporary Accounting Research 13, 1–36.
 - * De vlamink, Nicolas, Sarens, Gerrit (2015). The relationship between audit committee characteristics and financial quality: evidence from Belgium Journal of Management & Governance, February, volume 19, issue 1, pp 145- 166.
 - * Defond, M. L and Francis, J.R. (2005).Audit quality research after Sarbanes Oxly.Auditing:A Journal of Practice& theory:24, 5-30
 - * Defond,M.L.,Hann,R.N.,&Hu,X.,(2005)," Does The Market Value Financial Expertise on Audit Committees of Boards of Directors?", Journal of Accounting Research, 43(2),PP. 153-193.
 - * Draeger, M., Lawson, B., Schmidt, J. J. (2018). Does audit committee reporting need to be improved? Evidence from a large-scale textual analysis. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3118408>.
 - * DeZoort, F. T. (1998), ‘An analysis of experience effects on audit committee members’ oversight judgments’, Accounting, Organizations and Society, Vol. 23, No. 1, pp. 1–21.
 - * Dhaliwal, D., Naiker, V. & Navissi, F. (2010), The Association between Accruals Quality and the Characteristics of Accounting Experts and mix of Expertise on Audit Committees, Contemporary Accounting Research, 27(3), 787-827.
 - Developing Country”. Risk Governance & Control: Financial Markets & Institutions, 6(4), 282-290.
 - * Alzeban., A. (2015)“ Influence of Audit Committee Industry Expertise on Internal Audit”, International Journal of Business and Management, 10: 4, 2634-.
 - * Alzeban, A., & Sawan, N. (2015). The impact of audit committee Characteristics on the implementation of internal audit recommendations. 24, 6171-.
 - * Allegrini, M. and Greco, G. (2013), Corporate boards, audit committees and voluntary
 - * Ali Al-Matari I.Y., Sulaiman.A.S.M and Al-Matari.E.M. (2017). Audit Committee Activities and the Internal Control System of Commercial Banks Operating in Yemen. International Review of Management and Marketing, 7(1), 191-196.
 - * Anderson, R. C., Mansi, S. A., & Reeb, D. M. (2004). Board characteristics, accounting report integrity, and the cost of debt. Journal of accounting and economics, 37(3), 315-342.
 - * Asghari zadeh E., ghasemi A. R. (2009) "Supply chain performance excellence path; an innovative approach in achieving a comprehensive supply chain", Journal of Business Research, 38, 78-108, (in persian).
 - * Asghari zadeh E., Ghasemi A. R. (2011) "A study on the obstacles of graduat students of University of Tehran, Faculty of managements in conducting applied research's", The 9th International Conference, Tehran, Iran, (in Persian).
 - * Astras A., Juliet C. (2006) The principles of qualitative research methods Translated by Buick Mohammadi, First Edition, Tehran: Institute for Humanities and Cultural studies. (in persian)
 - * Azkea M., Tavakolle M.(2006) "Meta-analysis of studies of job satisfaction in educational organizations", The Journal of Social Sciences, 1, 26- 27.(in persian).
 - * Bansal.N and & Sharma.A.K. (2017), Audit Committee, Corporate Governance and Firm Performance:Empirical Evidence from India, International Journal of Economicsand Finance, 8, (1),103-116
 - * Baxter, P. and Cotter, J. (2009). “Audit Committees and Earnings Quality”. Accounting and Finance, 49 (2): 267-290.
 - * Baumann, M.F. & Ratzinger-Sakel, N. (2017), Audit Firm Alumni in the Audit Committees of German Companies: An Analysis of the Time Dependence of Alumni Effects on Audit Quality, the Audit Report Lag, and Audit Fees, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2937812>
 - * Bedard, J. Chtourou, S.M.& Courteau, L(2004).The effect of Audit committee expertise, independence A journal of peractic and theory 23(2) 13-35
 - * Bernardi, R.A., Bean, D.F. and Weippert, K.M. 2002, ‘Signaling Gender Diversity through Annual Report Pictures: A Research Note on Image Management. Accounting, Auditing and Accountability Journal, 15 (4): 609–16.
 - * Bilal., Chen, Songsheng & Kamal, bushra. (2018). Audit committee financial expertise and earning

- association between audit committee directors accounting expertise and accounting conservatism, *Contemporary Accounting Research*:25(3), 827-857.
- * Li.,J.,Mangena.,M.,Pichard.,R.,(2012) The effect of audit committee characteristics on intellectual capital disclosure., *Accounting, Finance and Economics Group, Bradford University School of Management, Emm Lane, Bradford, BD9 4JL, UK*
- * Leblance R., Ten Ways to Enhance the Effectiveness of the Audit Committee, *Ivey Business Journal Online*, 2007
- * Lipton, M. and Lorsch, J.W. (1992). "A Modest Proposal for Improved Corporate Governance". *The Business Lawyer*, 48 (1): 59-77.
- * Lin, Y.-C., Wang, Y.-C., Chiou, J.-R. and Huang, H.-W. (2014), CEO characteristics and internal control quality, *Corporate Governance: An International Review*, 22,(1), 24-42.
- * Lin, J.W. and Hwang, M.I. (2010). Audit quality, corporate governance, and earnings management: a meta-analysis. *International Journal of Auditing*, 14, pp. 57-77.
- * Li, X., and Yang, H.I. (2016). Mandatory Financial Reporting and Voluntary Disclosure: The Effect of Mandatory IFRSA doption on Management Forecasts.
- * Matari, Y, Saif Mohammed, S, Al-Matari, E. (2017)" Audit Committee Activities and the Internal Control System of Commercial Banks Operating in Yemen", *International Review of Management and Marketing*, 7:1, 191196-.
- * Morrow J.F. and J. Pastor, Eight Habits of Highly Effective of Audit Committees, *Journal of Accountancy*, Vol. 204, 2007, pp. 46-51
- * Naiker, V., Sharma, D. S., Sharma, V. D. (2013). Do Former Audit Firm Partners on Audit Committees Procure Greater Non-audit Services from the Auditor? *The Accounting Review*, January 88 (1),297-326.
- * Naiker, V., Sharma, D. S. (2009). Former audit partners on the audit committee and internal control deficiencies. *The Accounting Review* 84 (2), 559-587.
- * Othman, R., Ishak, I. F., Arif, S. M. M. and Abdol, N. (2014). Influence of audit committee Characteristics on voluntary ethics disclosure, 145, 330-342-.
- * Persons, O. S. (2009). »Audit committee characteristics and earlier voluntary ethics disclosure among fraud and no-fraud firms «*International Journal of Disclosur and Governance*,vol 6 (4), 284297-.
- * Pucheta-Martinez, M.C. and Fuentes, C.D. (2007). "The Impact of Audit Committee Characteristics on Enhancement of Financial Reporting", *Corporate Governance: An International Review*, 15(6), pp.1394-1412.
- * Public Oversight Board (POB). (1994). *Strengthening the Professionalism of the Independent Auditor*. Stamford, CT: POB.
- * Thomas, Keith, Purcell Aquinas J. (2018). "Local Government Audit Committees: A Behaviour
- * Dhaliwal, D., Naiker, V. & Navissi, F. (2010), 'The association between accruals quality and the characteristics of accounting experts and mix of expertise on audit committees', *Contemporary Accounting Research*, Vol. 27, No. 3, pp. 787-827.
- * Edwards M., Davies M., Edwards A. (2009) "What are the external influences on information exchange and shared decision-making in healthcare consultations: A meta-synthesis of the literature", *Patient education and counseling*, 75(1): 37-52.
- * Fama, E. F. (1980), 'Agency problem and the theory of the firm', *Journal of Political Economy*, Vol. 88, No. 2, pp. 288-307.
- * Farber,D.,(2005),"Restoring Trust after Fraud: Does Corporate Governance Matter?", *The Accounting Review*,80 (2),PP.539 -561.
- * FEE. (2013). "Global Observations on the Role of the Audit Committee", Center for
- * Audit Quality,ICAA. May, Brussels, Belgium
- * Ferreira, I. (2008). "The Effect of Audit Committee Composition and Structure on the Performance of Audit Committees. *Journal of Meditari Accountancy Research*, 16 (2): 89-106.
- * Finfgeld-Connett D. (2006) "Meta-synthesis of presence in nursing", *Journal of Advanced Nursing*, 55(6): 708-714.
- * Fuad, N, S. (2017).The Impact of Audit Committe Charecteristics FinancialDistress. *Diponegord Journal of Accounting*, 6(2), 1-9.
- * Gabriela. Z. (2017), *The Audit Committee Characteristics and Firm Performance: Evidence from the UK*, 201400130@fep.up.pt / gabriela.zabojnikova@gmail.com
- * Gul, F.A., Srinidhi, B. and Ng, A.C. (2011). Does Board Gender Diversity Improve the Informativeness of Stock Prices? *Journal of Accounting and Economics*, 51 (3): 314-38.
- * Hamdan, A. M., Al-Hayale, T. H. and Emad Mohammed Aboagela, E. M., (2012). The Impact of Audit Committee Characteristics on Accounting Conservatism: Additional Evidence from Jordan *J. King Saud Univ.*, Vol. 24, Admin. Sci. (1), pp. 1-15.
- * He L., Wright S., Evans E. and Crowe S. (2007), *Earnings management in Australia under new ASX corporate governance guidelines*. Working paper (Macquarie University, North Ryde, N.S.W.).
- * Hundal, S. (2013). »Independence, Expertise and Experience of Audit Committees: Some Aspects of Indian Corporate Sector «*American International Journal of Social Science*, Vol 2, No.5.
- * kelin, A. 2002. *Audit Committee , Board of Director Characteristics, and Earnings Management*. *Journal of Accounting and Economics* 33(3): 375-400.
- * Knapp, M. C. (1987). An empirical study of audit committee support for auditors involved in technical disputes with client management. *The Accounting Review*, 62(7), 578-588.
- * Khlif.H and Samaha.K. (2016), *Audit committee activity and internal control quality in Egypt: does external auditor's size matter?*, *Managerial Auditing Journal*, 31, Iss 3,269-289
- * Krishnan, G.& Visvanathan, G(2008).Does the SOX definition of an accounting expert matter? *The*

- Management". *Journal of Accounting and Economics*, 33 (3): 375-400.
- * kelin, (2007), "Audit Committee , Board of Director Characteristics, and Earnings Management", *Journal of Accounting and Economics*, 33(3), PP. 375-400
 - * Krishnan, G. & Visvanathan, G. (2008). DOS the SOX difination of an accounting expert matter. 25(3), 827-857
 - * Weaver, G. G., 2002, Audit committee trends and tools: a time for change. United States of America: The Financial Executives International (FEI) Research Foundation.
 - * Viera A J., Joanne MD., M. Garrett (2005) "Understanding Interobserve Agreement: The Kappa Statistic , *Family Medicine*, 365-369.
 - * Vijitha P. and Nimalathasan B. (2014). Value relevance of accounting information and share price: A study of listed manufacturing companies in Sri Lanka. *Merit Resarch Journal of Business and Management Vol. 2 (1)* pp. 001-006
 - * Wang, M-C, Lee, M-H and Chuang, J-J (2015). Relations among audit committee establishment, information transparency and earnings quality: evidence from simultaneous equation models, *Quality & Quantity*, pp 1- 15, first online: 03 october.
 - * Woitdtk, T. Yeh, Y.H. (2013), The role of the audit committee and the informativeness of accounting earnings in East Asia, *Pacific-Basin Finance Journal* 23 pp. 1-24
 - * Yang, J. S., & Krishnan, J. (2005). Audit committees and quarterly earnings management. *International Journal of Auditing*, 9, 201-219. 37.
 - * Zgarni I., Halioui Kh., Zehri, F. (2016), Audit Committee Effectiveness, Audit Quality and Earnings Management: Evidence from Tunisia, *Journal of Accounting in Emerging Economies*, 58(2), 179 - 196.
 - * Zgarni. Innam, Halioui. Khamosi. (2016). Audit committee effectiveness, audit quality and earnings management: a meta analysis, *international journal of law and management* 58(2), 179-196 .
 - * Zhang Y., Zhou, J. and Zhou, N. (2007), Audit committee quality, auditor independence, and internal control weaknesses, *Journal of Accounting and Public Policy*, 26 ,(3), 300-327.
 - * Zimmer L. (2006) "Qualitative meta-synthesis: A question of dialoguing with texts", *Journal of Advanced Nursing*, 53(3): 311-318.
 - * Framework for Effective Audit Committee Performance". <https://doi.org/10.1111/auar.12229>.
 - * Treadway Commission (1987)"Report of the National Commission on Fraudulent Financial Reporting", Electronic copy available at: <https://www.coso.org/Documents/NCFFR.pdf>
 - * Saltana, X and T-C Huan (2015). Features of the audit committee and accounting conservatism. *African Journal of Business Management*. 5(12), pp5001-5009
 - * Samaha, K., Khlif, H., Hussainey, K. (2015). The impact of board and audit committee characteristics on voluntary disclosure: A meta-analysis. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 24, 13-28.
 - * Samaha, K., Khlif, H., & Hussainey, K. (2015). The impact of board and audit committee Characteristics on voluntary disclosure: A meta-analysis. *Journal of international Accounting, Auditing and Taxation*, 24, 1328-.
 - * Sanchez, I. M. Meca, E. (2017). Do financial experts on audit committees matter for bank insolvency risk-taking? The monitoring role of bank regulation and ethical policy. *Journal of Business Research*, 76, 5266-.
 - * Sandelowski M., Barroso J., Voils C.I. (2007) "Using qualitative metasummar to synthesize qualitative and quantitative descriptive findings", *Research in Nursing & Health*, 30(1): 99-111.
 - * Sandelowski M., Barroso J., Voils C.I. (2007) "Using qualitative metasummary to synthesize qualitative and quantitative descriptive findings", *Research in Nursing & Health*, 30(1): 99-111.
 - * Sultana, N (2015)" Audit Committee Characteristics and Accounting Conservatism", *International Journal of Auditing*, 19, 88-102
 - * Smith, R. Sir (2003)" Audit Committees Combined Code Guidance: A Report and Proposed Guidance by an FRC Appointed Group", *Financial Reporting Council: London., Available at: http://www.ecgi.org/codes/documents/combined_code_final*
 - * Sarbanes, P., Oxley, M., (2002)" The Sarbanes-Oxley Act of 2002. US Congress", Washington, DC, Available at: <http://www.soxlaw.com/>
 - * Sarkar, J., Sarkar, S., & Sen, K. (2012). A corporate governance index for large listed companies in India.
 - * Kalbers, L.P & Fogarty, T.J (1993) Audit committee effectiveness A Jornal of practice and theory : 12(1) ,24-49
 - * Khlif.H and Samaha.K. (2016), Audit committee activity and internal control quality in Egypt: does external auditor's size matter?, *Managerial Auditing Journal*, 31, Iss 3, 269-289
 - * Kipngeno Mutai Philip. (2011). "Empirical Study on Effectiveness of Audit Committee in Public Sector: A Case study of Government Ministries in Kenya". A Research Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirments for Award of the Master of Business Administration Degree, University of Nairobi, 1-75
 - * Klein, A. (2002). "Audit Committee, Board of Director Characteristics, and Earnings

یادداشتها

- ¹. Thomas, Keith, Purcell Aquinas
- ². Bilal., Chen, Songsheng & Kamal, bushra
- ³. Baumann, M.F. & Ratzinger-Sakel
- ⁴. Akwenye Ndeshipewa Johanna, Chata Tia, Benedict Olumide Henrie
- ⁵. Meta-synthesis
- ⁶. Azkea M., Tavakolle M
- ⁷. Meta analysis
- ⁸. Meta syntheses
- ⁹. Meta method

- ¹⁰. Edwards M., Davies M., Edwards A.
- ¹¹. Zimmer
- ¹². Asghari zadeh E., ghasemi A. R.
- ¹³. He L. Wright S., Evans E. and Crowe S.
- ¹⁴. Lin, J.W. and Hwang, M.I
- ¹⁵. Hamdan, A. M., Al-Hayale, T. H. and Emad Mohammed Aboagela, E. M.
- ¹⁶. Astras A., Juliet C.
- ¹⁷. Sandelowski M., Barroso J., Voils C.I.
- ¹⁸. Finfgeld-Connett D.
- ¹⁹. Sandelowski M., Barroso J.
- ²⁰. Viera A J., Joanne MD., M. Garrett